

HAPOČNINA ZNAŠA

na vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za nar-
učbo brez doplačane naročnine, se uprava ne ožira.
Naročnina na tedensko izdanje "EDINOSTI" stane: ede-
linske K 250, pol leta 2 800

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvu lista. Ne franko-
vana pisma se ne sprejemajo in rekelci se ne vračajo
Naročnino, oglasne in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Gjorgije Galati 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik: **STEFAN GODINA**. Lastnik
kemoriz lista "Edinost". - Nacionalna tiskarna konjoriz
lista "Edinost" v Trstu, ul. Gjorgije Galati št. 18.

Polno izdajanje listu račun št. 841-652. **TELEFON št. 11-57.**

Iz državnega zbora.

ADIS ABABA 3. (Ag. Steiani). — Dne 20. oktobra je bil v navzočnosti glavarjev rodev pročitan proglas carja Mevenika. V tem proglasu opominja Menelik glavarje naj avesto služijo njegovemu nasledniku, ki ga je

Zlata Praga.

Malo mesto praško.

Najznamenitejši okrasek in posebno redek zgodovinski spomenik je glavna cerkev

SRBIJA.

Novo srbsko posojilo.

BELIGRAD 3. Novo srbsko posojilo se uporabi deloma za nabavo orožja in vojnega materijala za srbsko vojsko, deloma za do-

Valec svojih arhitektoničnih posebnosti, valec svojih stavbenih krasot je Zlata Praga prava šola za novodobne stavbenike. Od zgodnje gotike, stroge gotike, pozne gotike, ali t. zv. Vladislavskega sloga, italijanske renesance, posebnosti t. z. češkega sloga, do bogatega jezuitskega baroka in moderne stavbene umetnosti je v Pragi vse zastopano

GRŠKA.

RUSIJA.

Vses'lovanska razstava v Petrogradu.

PETROGRAD 3. — „Novoje Vremja“ prinaša vest, da je car odobril načrt za vse slovensko razstavo v Petrogradu.

Govor drž. posl. dra. O. Rybářa na pro
testnem shodu dne 30. oktobra 1909.

Naša borba za enakopravnost.

Odkar smo se mi Slovenci jeli udeleževati javnega in političnega življenja v monarhiji, povzdigamo svoj glas za narodno in jezikovno enakopravnost tudi našega naroda slovenskega kakor vsakega med enakopravnimi.

imeli na strani učiteljev v drugih Slovanih, posebno pa v Čehih. Opravičenost te zahteve izhaja iz naše konstitucije, iz toliko-

v obliki meri in v najrazličnejših variacijah. In kdor ima čut za krasoto, se ne enkrat razveseljuje nad bogastvom izbire. In radi tega nehajamo v Pragi tudi mnogo krasnih hišnih portalo, umetniške vrednosti.

Znamenita je na Mali Strani tudi cerkev pri Sr. Tomažu iz 13. stoletja. Še bolj znamenito pa je za to cerkvijo nahajajoči se pivovar pri Sr. Tomažu s svojimi črnim pivom. In kakor imamo v naših vinorodnih krajih posebne gourmande za dobro vinsko kaplico, tako ima Praga tudi svoje znamenite znalce in izvedence glede piva. Pivovaren je v Pragi na izbero. Da imenujem samo nekatere: Smicbovská, Branická, Nuselská, Sečůvskobokovská. Vinogradská pivovarna itd.

Zanimivo je na Mali Strani tudi namestje Valdštajnsko z Valdštajnsko palačo. Vile obirnem vojvodekem sedežu je bilo nekdanj živo in veselo. Danes je tu tiho! Nikjer onega prejšnjega razposajenega veselja in prejšnjih bogatih zabav češke zlate. Notranjost palače je prekrasna, posebnost lepa je pa svetovno znana odprta dvorana „sala terrena“ s krasnimi freskami in drugimi starodavnostmi. Okrog palače je krasen vrt in park. pristenen širšemu občinstvu.

Z Valušinskega nameštja vodi ulica istega imena. V njej so mnoge palače zvenečih imen davnih starih rodov. Če bi hoteli pripovedovati o vsakem od teh rodov, morali bi pripovedovati vso češko zgodovino. Kajti Malo mesto praško je kameniti zapis češke historije, je kronika vsega, kar se je godilo v

krat citiranega člena XIX. naših državnih temeljnih zakonov od 21. decembra leta 1867.

Ali vkljub vsemu lepemu načelu tega §. da so vsi narodi enakopravni in da so vsi jeziki enakoveljavni, da ima vsaka narodnost neomejeno pravico do svobodne gojitve svoje narodne individualnosti — smo po 40 letih, odkar je bilo to načelo zakonito uveljavljeno, še vedno tam, da preglašajo nekatere narode inferijornimi, nekakimi državljani II. kategorije.

Mej te baje inferijorne narode uvrščajo posebej tudi nas Slovence. Toda naš položaj je tak, da se nam ni boriti samo za narodno in jezikovno ravnopravnost, ampak celo za svojo ekzistenco, za svoj obstanek. Da-si bi nas morali upoštevati ne le po našem številu in naši važnosti za državo, marveč tudi po jasnem besedilu zakona, se mora tlačiti narod naš na lastni zemlji boriti tudi za kosček kruha, ker ne spada med privilegirane narode.

Ko smo v prejšnjih letih zahtevali enakopravnost v šoli, uradu in vsem javnem življenju, smo mislili navadno na sodno, politično in finančno upravo — na državna urade soloh.

Na železnice pa nismo mislili, te niso prihajale v poštev. Umevno je to, ker je bila železnica na naši zemlji večinoma v rokah privatnih podjetij, in sicer kapitalistov, ki niso medezem izven države. Po naših željah je tekla železnica, ki so jej akcije v rokah tujih kapitalistov, izlasti francoskih. Mislili smo, da ti tuji bogataši niso dolžni jemati obzira na narod, po čegar ozemlju teče železnica. Mislili smo to tembolj, ker smo videli, da niti naša lastna vlada ne spoštuje jezikovnih pravic našega naroda.

Nu, v zadnjih letih smo vendar toliko
vzpeli v boju za jezikovno ravnopravnost, da
je vlada vsaj nekoliko odnehalala in smo do-
segli, da so posebno sodni uradi začeli vsaj
v neki meri posloovati v našem jeziku. Začeli
so vnaprejemati tudi slovenski pisane vloge in
jih reševati v tem jeziku. Tudi politična
uprava je do neke mere jela uveljavljati
princip, da uradniki morajo poznati jezik
ljudstva.

Na šolskem polju smo mi tržaški Slovenci sicer še jako na slabem, in zlasti še dosegi, kar nam gre po pravi in zakoniti. Ali v družini pokrajinah, izlasti v naši osrednji pokrajini, smo tudi na tem polju napravili korak naprej. Tisti časi so vendar minuli, ko so učencem obežali osla na hrbet, ako so se drznili govoriti v svojem materinem jeziku. Ali tudi na tem polju nam manjka še veliko: nimamo še srednjih, strokovnih, trgovskih, obrtnih in visokih šol, do katerih vseh imamo neoporečno pravico.

V občinskih uradih smo lepo napredovali. Do pred 40 leti so na pr. na Goriškem, kjer ni bilo niti enega Nemca, naši občinski uradi uradovali skoro izključno nemški. Danes je to drugače. Naši napori niso bili brez vpeha: danes uradujejo naši občinski uradi v našem slovenskem jeziku.

Državne železnice in Slovenci.
Žalostno, najžalostneje pa je še vedno v
upravi železnic.

Do nedolgo temu je tekla po naši zemlji skoro izključno le južna železnica, ki jo

tež zemlji; od tu so prihajali vsi impulzi, tu so se stekale vse niti zgodovinskih činov. Toda vzdaj za Malo stranjo rišejo se pred nami H r a d ž a n y, kakor bi hoteli reči: „mi smo skupaj živeli“.

Toda, postojmo nekoliko pri eni palači! To je palača Knežev Fürstenbergov, nad katero se tiho vzdigujejo stolpi in stolpiči. Ta palača je tudi taka Malostranska pripovedka, v kateri tiho spi poezija davnih dob v objemu krasote.

To je ta poetični čar, s katerim nas očarujejo te palače: lepo zaokrožene, na več strani zakrivljene strehe s tihimi linami, znaki, in umetniško izvedene stopnice, katere direktno vodijo v naročje krasnih zelenih vrtov. Kolikor zakrivljenih streh, kolikor mrež, portalov in znakov, toliko radosti in veselja se ti smeji iz davnih dob tu v diskretni tihini skritih vrtov.

Značaj malostranskih hiš je v obče karakterističen in tipičen. Zakrivljena streha, arkirji, polno oken z bogatimi okraski, lep portal, vse pa zlito v umetniško celoto. Nekoliko zelenih dreves, divje vino po stenah: to je dekoracija Malostranskih pripovedek.

Bog ve, kako dolgo bi govorilo teh
ulicah malostranških, v katerih se, kadar za-
pada tam žarek solnčnega svetlobe, razgoreva
prepereli kamen! Kako rad bi se človek
udajal sladki poeziji tega mesta, toda čaka jo
nas še kraljevi Hradčany, Staro mesto s
svojim znamenitim rotovžem in moderna
Praga. (Pride še.)

je bila državna uprava v svoji neumljivi kratkovidnosti prepustila tujemu kapitalu. Ti ptaji kapitalisti se seveda ne brigajo za nas in naše potrebe; njim je le do tega, da vlečejo čim lepše dividende, da imajo čim več dobiček.

Državnih železnic je bilo tedaj le malo. Imeli smo progo na Hrpelje in pa nekaj kratkih malopomembnih prog na Kranjskem, ki so zahtevale le malo uradnikov. In ker jih je bilo le malo, se niso mogli uveljavljati in niso mogli nastopati objektivno in ošabno. Bili so bolj krotki, mirni in skromni. In ker so videli, da jim je potrebno, so tudi gledali, da se vsaj kolikor toliko prične našemu jeziku.

Z drugo železniško zvezo Jesenice—Trst pa je prišlo v deželo veliko število železniških uradnikov; njih število se je ogromno pomnožilo. Toda žalostno dejstvo je, da so ti uradniki ne le po veliki večini nemški, ampak da celó kolikor le možno pritezajo tudi nemške delavce.

Sedaj smo še le prav videli in občutili, kakov važen faktor je železnica ne le za promet, torej v gospodarskem pogledu, marveč tudi za ves narodni razvoj. Videli smo, kako so železniška ravnanstva — protežirana od osrednje vlade — začela s širjenjem germanizacije potom železnic.

Niso to fraze, narekovane morda od narodnega sovražstva, ako vspricho germanizacije, ki se je začela z otvoritvijo zveze Jesenice—Trst, pravimo, da stojimo vspricho življenjskega vprašanja.

Od kakih 1000 kilometrov drž. železnice pod upravo tržaškega ravnateljstva ni niti en meter na neslovenski zemlji izven kratko črto Tržič—Červinjan. Le končne postaje, kakor n. pr. Trst, so na jezikovno mešanih tleh. Sicer tečejo te železnice po čisto slovenski zemlji.

A sedaj pogledimo: kako je s personalom na teh progah, kakov jim je službeni jezik in kako se postopa z našim domačim elementom!

Nekoliko statistike.

Dovolite, da vam podam malo statistike, ki sem jo bil predložil tudi že v interpelaciji v parlamentu, na katero pa — po stari navadi — nimam še odgovora.

Na ravnateljstvu državnih železnic v Trstu je:

a) 200 uradnikov. Od teh je:

160 Nemcev,
23 Slovencev,
10 Lahov,
7 Čehov in Hrvatov.

Ali na važnih voditeljskih mestih ni niti enega domačina: Slovencev, Hrvatov ali Italijana.

b) 270 poduradnikov in pomožnih močij (diurnistov itd.). Od teh je:

160 Nemcev,
50 Lahov,
50 Slovencev,
10 družih narodnosti.

Tu je Slovencev sicer nekaj več. To pa le zato, ker se za take niže uradniške kategorije Nemci ne potezajo tako.

Sedaj pa pogledimo, kako je zunaj, izven ravnateljstva, na progah, kjer so železniški organi v neposredni dotiki z ljudstvom, s strankami, kjer je neobhodno potrebno, da uradniki poznajo deželne jezike, da morejo direktno občevati s strankami, ker sicer ni tistega zaupanja, ki je mora imeti ljudstvo do uprave železnic.

Na progah je:

a) 266 uradnikov. Od teh je:

116 Nemcev,
92 Slovencev,
24 Hrvatov,
33 Lahov.

b) 2600 poduradnikov in nižjih službenic (konduktorjev, vratarjev, poduradnikov za promet, telegr. čuvajev, magazinskih službenic itd.).

Med temi 1000 Nemcev, ki so večinoma poslovodje, vlakovodje, strojevodje, vodje majhnih postaj itd.

c) Tudi med delavci je mnogo Nemcev. Iz boljših delavcev se rekrutirajo konduktorji, magaz. pazniki, torej sploh poduradništvo.

Tu je razmerje sicer nekoliko boljše, ali krivica je še vedno velika. Percentualno število domačih službenic še vedno niti od daleč ne odgovarja pravici.

Kakor rečeno: tudi med delavci na progi je Nemcev, ki izpodrivajo domači element in jemljejo kruh domačemu delavcu. Natančnih števil seveda ni možno podati, ker se razmere na progah menjavajo od dneva do dneva.

Na nekaterih postajah so začeli postajati načelniki in nič vrednih razlogov podati naše ljudi iz službe iz klicati nemške delavce.

Da se to godi proračunano in sistematično priča že dejstvo, da so vsa važna in vodilna mesta zasedena od Nemcev. Ti že skrbje izza zelene mize za invazijo z Nemci. In to delajo tem lažje in držeje, ker vedo, da s tem postopajo le v duhu direktiv in ministerstva. Načelniki in njihovi namestniki 8 oddelkov na tržaškem ravnateljstvu so vsi Nemci, razven enega podnačelnika. — Na železniškem ministerstvu je 953 uradnikov in med temi — nobenega Slovencev. (Pride še).

„Hrvatska Zajednica“

se imenuje novi list, ki je minole nedelje začel izhajati v Sarajevu. „Hrvatska Zajednica“ bo izhajala vsakega četrta in nedelje kakor glasilo „Hrvatske narodne zajednice“ za Bosno in Hercegovino, ki se je ločila od neslovenske politične nadškofa Stadlerja in njegovega lista „Hrvatski dnevnik“. „Hrvatska Zajednica“ ima nalogo, da pripomore k gospodarski in kulturni povzdigi bosanskih Hrvatov, da bi tako realnim delom pripravila oživitorenje hrvatskega državnega prava. Ker so se vse dosedanje borbe v Bosni vodile na podlagi verskega šovinizma, izjavlja „H. Z.“, da je nje verski program: spoštuj tuje, svojim se diči! Torej program krščanske znošljivosti.

Razburjenje na Češkem zbog sankcijoniranja lex Kolske-Axman.

Posl. Mastalka je imel volilni shod, na katerem je rekel med drugim:

Češki poslanci niso mogli sprejeti sankcijoniranja narodnih zakonov za štiri nemške pokrajine, a sankcija provzroči v deželi veliko agitacijo, ki bo zelo alična oni, ki so jo bili provzročili Nemci za časa Badenija. Sankcije teh zakonov se ima smatrati za enega najhujših činov, ki so bili napravljeni proti češkemu narodu pod sedanjim vladarjem.

„Den“ glasilo dr. Kramarja je bil zaplenjen, ker je objavil nekatere sestavke iz Mastalkovega govora.

„Videnski Dennik“ piše: Češki poslanci znajo sedaj, kako se imajo zadržati napram ministerstvu predsedniku Bienenroth. On si bo pač prizadeval, da bi dovedel parlament do delovanja, s tem, da si prizadeva doseči sporazum za zasedanje češkega deželnega zbora, a ostalo bo le pri poskusih. Češka politika je pač napravila od Badenija sem mnogo pogrešk, a nadejamo se, da ne store pogreške, da bi paktirali z vlado, ki je odzvala češkemu levu en del njegovih pravic. Češki politiki se ne smejo več pogajati z enim Bienenrothom.

Reorganizacija agrarne stranke na Goriškem.

x Agrarna stranka na Goriškem je imela dosedaj strankino vodstvo (3 člani), osrednji odbor (12 členov) in izvrševalni odbor (36 členov).

Taktične pogreške, ki jih je zakrivila stranka v ravnokar minolem volilnem boju, so postavile to najmlajšo politično stranko na Goriškem pod alternativo: ali razsulo, ali reorganizacija.

Vodstvo se je odločilo za reorganizacijo po načinu narodno-napredne stranke.

Potemtakem se je sklenila ustanovitev deželne, okrajnih in krajevnih organizacij. — Pričaš stranke je vsakdo, ki priznava nje program, vprejeti na shodu zaupnikov 17. januarja 1908, in ki plačuje strankin davek po 10 stot. na mesec.

V stranki delujočim osebam nekmečkih stanov ne dovoljuje stranka za njih stan nobenih kompenzacij.

Krajevne organizacije se ustanove v vsaki vasi, kjer je le 10 strankinih pričašev. — Okrajne organizacije se ustanove za vsak politični okraj posebej.

Za centralo stranke in vodstvo kakor deželna organizacija veljata predsednik in tajnik vse stranke, kakor tudi vsi člani okrajnih odborov.

Bliznja prihodnost pokaže, ali bo kaj kruha iz te moke in ali ne oštane preosnova agrarne stranke le na papirju?

Kakor smo doznali iz gotovega vira, se je g. dr. Franko odpovedal vodstvu agrarne stranke, da-si strankino glasilo v zadnji številki o tem ničesar ne poroča.

Revolucija v Koreji.

Z umorom kneza Ito je začela v Koreji ustaja, ki bo v kratkem obvrzela celo to nesrečno deželo. Umorstvo Ito je bilo kakor signal za ustanek, ki naj bi pridobil tej nekdanji neodvisni državi zopetno samostojnost. Po končani vojni z Rusijo so uveli Japonci v Koreji pravo strahovlado.

Umerno je torej, da se Korejci temu upirajo, kolikor le morejo, a če se pomisli na silno Japonako vojno silo, nam bo takoj jasno, da je tu vsak uspeh ustaje popolnoma izključen. Po dosedaj došlih poročilih se omejuje ustaja dosedaj na okoličnem nekdanjega glavnega mesta Seula. Na neko železniško postajo poleg Seula je naskočila četa 200 Korejcev, ubila postajenačelnika in vse japonske uradnike. Ustaja se širi dalje in zavzema vedno večje dimenzije.

Slovenske novice.

Don Frano Bulić, spljetski poslanec, naslovil je na predsedstvo parlamenta pismo, v katerem pravi, da mu čast ne dovoljuje, da bi se udeleževal dela parlamenta, dokler se mu ne verificira njegova volitev. Proti njegovi izvolitvi so rekurirali namreč spljetski Smolakovci.

Dalmatinski namestnik Nikola pl. Nardelli je bil te dni v Dubrovniku ter je na tamšnjem glavarstvu vprejel uradnike, katerim je priporočil, naj v uradih rabijo izključno hrvatski jezik. Kdor ni še popolnoma zmožen hrvatskega jezika, naj se takoj nauči, ker italijanski jezik ne prihaja več v poštev kakor uradni jezik.

Raznarska sokolska društva so prijavila svoj prihod na slovenski sokolski izlet, ki se prihodnjega leta priredi v Ljubli, o priliki slovenske amaterske razstave.

Poljaki bodo tedaj slavili namreč 500-letnico poljako-slovenske zmage v Grunwaldu nad nemškimi križarji.

Dnevne vesti.

Naš podlistek Dostojevskega roman „Igralec“. Spretno slovensko pero je prevelo iz ruščine za naš podlistek prekrasni roman nesmrtnega Dostojevskega: „Igralec“. Našim čitateljem ne bi mogli nuditi lepšega darila! Dostojevski! Tega ruskega velikana pozna od davnaj vsi civilizirani svet.

Njegova večja dela „Bratje Karamazovi“, „Zapiski iz mrtvega doma“, „Zločin in kazn“, „Ponižani in razveljavljeni“, „Besni“, „Idiot“, „Vojna in mir“, „Iz mrtvega doma“ so doživela na stotine izdanj v vseh svetovnih jezikih. „Igralec“ je manjše delo Dostojevskega, ali zato pravi biser ruske literature.

Proti „Edinosti“! Iz Sr. Križa na Vipavskem nam pišejo:

Tudi naši častiti očetje kapucini so se spravili na „Edinost“. Minole nedelje je neki kapucin prepovedoval vsi uro proti umazanemu časopisu. Med časopisi, ki so na indeksu častitih očetov križkih kapucinov, je na prvem mestu „Edinost“.

(Tako naš dopisnik. Mi pravimo samo: Mi pa ostajamo povsem hladni, ker imamo zavest, da so ti napadi brez stvarnega opravičenja in le posledica strankarske strasti. Tolaži pa nas zavest, da ima ogromna večina našega ljudstva dovolj kriterija za pravično sodbo. Op. ured.)

Pol. društvo „Edinost“ ima v soboto ob 3. uri popoldne v prostorih „Slov. čitalnice“ važno sejo, na katero so vabljeni vsi odbor-niki.

Imenovanja. — Carinski asistent Pavel Vordoni je imenovan carinskim oficijalom v X. čin. razredu, Carinski praktikanti Alfred Protivensky, Josip Čermelj in Fran Semič carinskimi asistenti v XI. čin. razredu.

Razpisano je mesto sluga na trgovinskem oddelku tukajšnje c. kr. trgovinske in nautične akademije.

Za sobotni koncert ženske podružnice dr. sv. C. in M. raste zanimanje od dne do dne. Saj pa bode umetniškega užitka v izobilju. Naslajali se bomo na ljubkem glasu našega slavčka gospe Mire Costaperaria-Dev in na izbornem vojaškem orkestru (50 moč) pod vodstvom nem iz simfoničnih koncertov prirejenih v našem „Narodnem domu“ dobro znanega kapelnika g. Teplega. K temu pride še plemenit namen pomoči naši prekoristni družbi. Kdor ima le kaj smisla za glasbeno umetnost in srca za našo šolsko dečo, gotovo ne pozabi priti v „Narodni dom“ dne 6. t. m.

Zveza Gregorčič-Pajer. „Slovenec“ poroča, da bo večina goriškega deželnega zbora razveljavila mandate v kuriji slovenskega veleposlstva. To smo mi zelo radovedni, kje je ta večina? Ali slovenski klerikali in fajdu-tovci? Ti menda ne. Na vsak način torej ne more biti govora o drugi večini, katero tvorijo slovenski klerikali in italijanski liberalci. A vendar se vedno trdili, da ne obstoji med dr. Gregorčičem in dr. Pajerjem nikaka zveza! Ako je pa ono poročilo v „Slovenec“ resnično, sledi, da je taka zveza ne-le obstojala, ampak da taka zveza še danes obstoji!

Vdova don Karlosa. Sinoči ob 11.45 je z italijanskim vlakom dospela v naše mesto vdova pok. španskega pretendentata don Karlosa, Marija Berta Bourbonška in se je nastanila v hotelu Delorme.

Ljudska predavanja v Trstu in okolici. Podpisani ošek javlja, da priredi prihodnje predavanje v Škedenju in sicer prihodnjo nedeljo dne 7. novembra. Predaval bo g. deželni poslanec dr. Wilfan o predmetu: Zgodovina Trsta. Med predavanjem se bodo projicirale krasne skioptične slike, posebej naročene zato predavanje.

Škedenjci! Delavci! Pokažite z obilno udeležbo, da se zanimate za napredek in izobrazbo, ker le v tem leži naša rešitev! — Uro in kraj naznamimo pravočasno.

ODESEK

za ljudska predavanja.

Goljufige na podlagi hazardnih iger.

Že več časa kroži zvečer po mestnih krčmah, posebno v onih nižje vrste, nekoliko precej sumljivih oseb, ki s premeteno igro, takozvano „ditale“ goljufigo lahkoverne ljudi, ki se dajajo zavajati, preseplejeni od lahkega dobička. Omenjena igra obstoja iz treh ločenih piramid. Gre se za to, da dotičnik ugane, pod katero teh piramid se nahaja kroglica iz voska, ki jo skrije tisti, ki ima igro v rokah. Ta kroglica je pa tako narejena, da ostane popolnoma skrita notri v piramidi, tako da igralci izgubijo postavke v 90 na 100 slučajev in mnogokrat znatne svote.

Ta goljufiga igra se je igrala sinoči v krčmi Miloša Stanišić, v ulici Grosada št. 12 in žrtvi sta bila Peter in Elija Parović, oče in sin, stanujoča v ulici Grosada št. 7. Oba sta v omenjeni hazardni igri izgubila 120 K. Takrat je bil pa aretiran goljufig — neki

22-letni Marko Perišić, doma iz Dernaša v Dalmaciji, ki je brez dela in stanovanja.

Tržaška mala kronika.

Prekanjeni tatovi. Anton Parenzan, prodajalec mornarskih plaščev za dež ima svojo prodajalnico v ulici Lazzarettovecchio št. 12. Predvčerajšnjem zjutraj so neznani tatovi v njegovi trenutni odsotnosti z železnim drogrom ostranili železno omrežje pri oknu prodajalnice in ukradli dva plašča, vredna 40 K. — V zahvalo so na licu mesta pustili železni drog.

Poskus samomora. 27. letni delavec Karol Aberle iz Celovca, stan. v ulici Altana št. 4 je predinočnem z neke tolerančne hiše v ulici S. Filippo hotel skočiti na ulico. Na vpitje žensk je prihitel redar, ki je moral siloma odvzeti nesrečneža na bližnji inšpektorat, kjer so konstatirali, da ni isti pri čisti pameti. Pozvani g. Treves ga je dal spraviti v opatovnico.

Predrzen tat. — Sinoči je gospa Marija Bürkler, stanujoča v ulici Cologna št. 24, šla s svojim otrokom po ulici Giotto (ki je zelo slabo razsvetljena). Kar nakrat jej je neka oseba iztrgala iz rok torbico in to s tako silo, da je gospej ostalo v rokah držalo. Gospa je od straha skoraj omedlela. Nekateri pasanti so tekli za lopovom, katerim se je kmalu pridružil tudi neki redar, ki ga je na Acquedotto aretiral. Aretiranec je August Riavetz, star 27 let, nekdanj postrežček sedaj pa težak, ki je bil že večkrat kaznovan radi tatvine. V torbici, ki so jo našli pri Riavetzu, je bila batistova rutica in 23.26 K denarja. — Pri Riavetzu so našli tudi delavko knjižico na njegovo ime, ki je pa na več mestih bila popačena. — Riavetza so seveda staviili pod ključ.

Tatvina. Iz stanovanja v pritličju hiše št. 14 v ulici Acquedotto, je bilo včeraj popoldne ukradeno gospej Valburgi Rossegger več rjuh, par blazin in druge sobne oprave v znesku 40 K.

Konj ga je brcnil. Konj je včeraj dvakrat brcnil 19-letnega voznika Feliksa Valmarina iz Rocola št. 916 in ga hudo ranil na praih in v spodnjem delu telesa. Valmarin je moral v bolnišnico.

Oj ta ljubezen! V torek zvečer je 23letna Waly Mailich, stan. v ulici Media št. 35 izpila precejšnjo dozo hipermanganata. Zdravnik z rešilne postaje jej je priložil prvo pomoč in jej rešil življenje. Vzrok kakor navadno pri takih mladih dekletih — nesrečna ljubezen!

Sinoči ob 6. uri je bil pozvan k 38-letni zasebnici Virginiji Colla, stan. v ulici Chiozza št. 18, zdravnik z rešilne postaje. Colla si je namreč hotela vzeti življenje s tem, da je v kuhinji odprla plin. Zdravnik jej je za sedaj rešil življenje. Vzrok — nesrečna ljubezen!

Na pomolu Giuseppeina je bil včeraj ob 5. uri popoldne aretiran delavec Maver Goins, star 36 let iz Izole, stan. v ulici G. Gozzi št. 5, ker je na neki jadrenici ukradl dva prazna sedčka za pivo, ki sta bila lastnica Jadr. ekspedicijs. družbe.

Nazgoda na delu. Včeraj zjutraj je težak Jernej Suga, star 33 let, ko je z nekega voza prekladal deske, ponesrečil na tem delu: vse deske so se z voza zvrnile nanj in mu zlomile levo nogo. Zdravniška postaja ga je dala spraviti v mestno bolnišnico.

Skočil z drugega nadstropja. Včeraj ob 4.30 zjutraj je g. Henrik Rella, star 48 let, vpokojeni uslužbenec c. kr. glavnih skladišč, stanujoč v ulici S. Francesco d'Assisi št. 38, I. nad. skočil z enega okna svojega stanovanja na ulico. Došel je takoj zdravnik z rešilne postaje, ki je ukazal nesrečneža v ambulančnem vozu prinesiti v mestno bolnišnico. Nesrečnež je pa izdihnil, čim so dospeli v bolnišnico, ker mu je bila počila lobanja.

Rella si je hotel že pred več leti vzeti življenje, valed česar je tudi oslepel na obe očesi. In ta grozna nesreča je gnala sedaj moža v samomor. — Rella je zapustil pet otrok.

Povožen. — Včeraj popoldne je v ulici Sanità na voglu ulice Felice Venezian prišel pod neki voz kuhinjski pomočnik v mestni bolnišnici Aloiz Solito, star 64 let stanujoč v ul. Panfilo Castaldi. Solito je dobil poškodbe na raznih mestih telesa. Prvo pomoč je dobil na zdravniški postaji. Ni hotel pa, da ga prepeljejo v bolnišnico, marveč je rekel, da se hoče zdraviti doma.

Loterijske številke, izžrebane dne 3. novembra:

Brno	83	85	72	7	52
Inomost	31	46	11	14	9

Koledar in vreme. — Danes: Karol Bar.

škof. — Jutri: Caharija.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 19° Cels. — Vreme včeraj: lepo, zvečer veter.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno s posamičnimi padavinami. Hladni vetrovi. — Temperatura mila. Počasno boljšanje.

Naše gledališče.

Tri dni zaporedoma predstave: to je rekord, ki ga je doseglo naše gledališče in ki se spopolnjuje s tem, da je bilo gledališče na dveh ted predstav skoro razprodano. Od kod ta velika sprememba na bolje? Modra in spretna režija je vzbudila v igralcih zaupanje v samega sebe in stem stremljenje po

napredku, a posledica je rastoče zaupanje občinstva do sposobnosti gledališča in od tod vseskozi dober obisk.

V nedeljo smo videli reprizo klasične angleške burke „Nioba“. Repriza je bila blizu na isti višini kakor premijera. Posebej bi bilo omeniti, da so pojedini igralci sigurneje in konsekvenceje izveli svoje vloge, dočim so bili ensambli pod nivojem premiere. Občinstvo pa je bilo najbolje razpoloženo in je osebno aplavdiralo mojsteraki in z fino umetnostjo izvedeni igri gospe režiserke Danilove in gosp. Leaica. Obisk sicer ni bil tako številčen kakor na premijeri, vendar pa dovoljen.

Uprizoritev žaloigre „Mlinar in njegova hči“ je privabila napričkovano obilo občinstva; da si se je ista igra ob isti uri uprizorila tudi v Rojani in pri sv. Ivanu, je bilo gledališče razprodano.

Po naši sodbi je uprizoritev te igre tako vspela, kakor še menda ne na tem odru. Velik del zasluge gre izborni režiji g. Danilove, ki se v obče opazja in hvale pri vsaki igri.

Da je gospa Danilova svojo manjšo ulogo krčmarice izborna izvela, ne treba posebej naglašati.

Glavno ulogo mlinarja Černota je igral g. Bratina, ki je jako lepo pogodil trdosrčnega očeta in skopuha in je tudi ta njegova nastop pokazal, da letos vidno napreduje.

Naša ljubka Mekindova je pokazala, da je v njej igralskega talenta tudi za tragične vloge. Pohvaliti je njeno konsekvencejo igranja in primerno modulacijo glasu izlaski ob smrtni sceni, kar beležimo pri njej kakor na pretek.

Gosp. Potrato v vlogi Konrada je dobro pogodil nesrečnega ljubimca. Opozoriti pa ga moramo, da tudi v strasti treba umerjenosti in za izražanje efekta je nevarno pretiravati mimiko.

G. Lašič je markantno interperiral svoji dve mali ulogi zavrnjenega ženina in duhovnika. V prvi ulogi je kaj lepo markiral zadrego zavrnjenca. V drugi ulogi je podal pravi tip dostojanstvenega, blagega in tolažljivega duhovnika. — Maske in mimika sta bili izvrstni.

Tudi gospica Puceljova kaj letos razveseljuje in vidi napredovanje; županjo je podala prav čedno.

Isto velja tudi gledateljcem Železnikove, ki je v svoji igri kazala vso ganljivo ljubezen in skrb za svojega nesrečnega sina. Vidi se, da se čim bolj udomačuje na odru.

G. Boleslavski v ulogi krčmarja ni neznan tip na našem odru. V takih ulogah je on — kakor se pravi — popolaoma doma.

G. Vavpotič je mlad talent, ki dobro obeta. V ulogi klepetavega grobkupa je bil kaj simpatičen. Tudi ostale osebe je prispelo k vsehni igri.

Sedaj se besedo o našem občinstvu. Kakor napreduje naše gledališče, napreduje tudi občinstvo v ukusu in dramatičnem razumevanju. Opažati je da mu gledališka zabava ne obstaja le v samem smehu.

O veseligr „Dva srečna dneva“, ki je dosegla v tork popolen, sijajen uspeh toliko glede igre same, kolikor glede izvajanja, pa tudi glede obiska, spregovorimo nekoliko jutri.

Društvene vesti.

„Učiteljsko društvo za Trst in okolico“ vabi svoje pevke in pevce k vaji, ki bo danes, 4. t. m., ob 5 uri pop. v „Slavjanski čitalnici“ v „Narod. domu“.

Telovadno društvo **TRŽAŠKI SOKOL** v Trstu.

Ker je ob petkih jahalnica oddana, ima jahalni oddelček vajo danes zvečer ob 7. uri. Novi jahači dobro došli.

Čitalnica pri sv. Jakobu. Danes četrtak vaja za moški zbor. Jutri petek vaja za ženski zbor in odborova seja.

Glasbeno društvo „Trst“ vabi vse svoje sodelujoče člane, da pridejo v soboto zvečer v društvene prostore. Istotako vabi vse one, ki žele pristopiti k perskemu zboru ali k orkestru, naj se oglašijo v soboto zvečer ob 8 in pol v društvu (ul. S. Sebastiano 6. l.) najkasneje pa do 16. novembra, da se pripravi za prihodnji nastop. — Klavirski tečaj se odpre dne 15. t. m. Učenci se lahko javijo vsaki dan od 8—9 ure zvečer v društvenih prostorih. V petek odborova seja. K tej seji so vabljeni tudi p. n. izvršujoči člani.

Slov. akad. društvo „Adrija“ v Pragi je izvolilo na običnem zboru dne 27. vizotoka svoj odbor takole: teh. Janko Mačkovšek, predsednik; med. Brunen Weixl, podpredsednik; teh. Gustav Dežela, tajnik; pravnik

Mirko Dežela, blagajnik; teh. Ivan Zorman, knjižničar; teh. Anton Ozvald, gospodar; teh. Joža Jelenec, častnik; teh. Drago Leskovič in teh. Fran Zelenko, namestnika; med. Ivan Jurečko in pravnik Fran Semrov, preglednika.

Ak. društvo „Slovenija“ na Dunaju je izvolilo za svoj 82. tečaj sledeči odbor:

Predsednik: T. Fran K. Zavrnik, stud. vet.; Podpredsednik: T. Ivan Sajovic, stud. iur.; Tajnik: T. Stanko Novak, stud. iur.; Blagajnik: T. Stanko Stor, stud. iur.; Knjižničar: T. Franc Albrecht, stud. iur.; Ahilvar: T. Danilo Korden, stud. iur.; Gospodar: T. Josko Tavčar, stud. med.

Namestniška mesta so začasno prazna. Pregledniki:

Vekoslav Zalokar, stud. med.; Tone Debeljak, stud. phil.; Rudolf Perhac, stud. phil.

Darovi.

Tržaški moški podruž. sv. Cir. in Met. je v počestitev spomina Maksimilijana Možeta daroval Jakob T. 5 K, v isti namen so nabrali po pogrebu v „Narodni gostilni“ pri Sv. Jakobu 25 K 36 stot. — Izročil je denar gosp. Bolonič. — S čna hvale! — Blagajnik.

— Gospodična Neč Zofija K 10 v spomin pok. očeta, mesto svetle na grobo vseh svetih. Da bi našla več posnemalcev. Denar je uročen v T. P. H.

Vesti iz Goriške.

Roditeljski sestanek v Lokvi. Dne 24. oktobra popoldne po službi božji je priredilo učiteljsko to zupet roditeljski sestanek. V prostorni dvorani starega „Tabra“ se je zbralo precejšnje število očetov in mamic, da sleda izvajanjem govornika g. učitelja A. Hreščaka. Vnanjih deležnikov ni bilo, razen povirakega učitelja-voditelja.

G. predavatelj je podal v svojem govoru navodila, kako naj se poskuša saturati žalostne navedene razmere domače občine. Z večkrat trko, a le precejšnje besedo je žigal žalostne p. jave alkoholizma in javne nemorale. Z vzgladi je dokazal njih pogubne vplive na nežno mladino.

Pozival je navzoče, naj skrbijo za vzgojo svojih potomcev, naj varujejo nežno nedolžno mladino škodljivih vplivov omenjenih zastupiteljev. Svoje predavanje je zaključil z apelom na javne oblasti, na županstvo, naj tu prikažejo na pomoč. Sprejete so bile primerne resolucije o nadzoru mladine posebnob ob nedeljah in praznikih ter ob priliki javnih plesov.

Poslušalstvo je z napeto pozornostjo sledilo govornikovim izvajanjem. Pokazalo je, da umeva važnost nasvetovanega ter se razloži v nadi, da se šoli in domu, skrbnemu varstvu tega bisera našega, posreči obvarovati mladino pogube ter jo usposobiti za dostojno in človeka vredno življenje.

Prav važen činitelj pri prehrani otrok je „Kufek“, ki po obsežni vsebini redilne snovi dovede do krepkega razvija mišičevja in kosti. „Kufek“ je prebaven tako lahko da ga celo lahko prenese najslabotnejši dojenček želodec. Ob tej prehrani se nikdar ne porajajo motenja prebave, odstrani pa tudi hitro pri otrokih tako pogosto nastopajoče črevesne katarje, driske, ter bljvanje i. t. d.

Prostovoljna prodaja zemljišč.

Na predlog gospoda Antona Gaber iz Škofjeloke št. 14 prodala se bodo vsa njegova zemljišča (FINFARJEVO POSESTVO) to je vložek št. 20, 21, 22, 268 in 339 kat. obč. Škofjaloka, št. 77, kat. obč. Sopotnica, št. 61 kat. obč. Puštal, št. 108, kat. obč. Suha in št. 193 kat. obč. Godešič, na javni nadrobni prostovoljni dražbi.

Posedstvo obstoji iz hiš št. 14. in 15. v mestu in št. 13. na Studencu z žago, mlinom in fužino, iz pristave v Karlovcu, iz travnikov, njiv in gozdov.

Vodna moč na jezu je konstantna, ima okrog 100 konjskih sil in se bi lahko dala izrabljati tudi za kake električno napravo. Dražba se odredi

na dan 11. novembra t. l.

in se bo pričela točno ob 9. uri dopoldne v notarski pisarni v Škofjiloki, ter se bo — razun pri gozdih — še se bo izkazala potreba, nadaljevala na licu mesta.

Izklicna cena za posamezne predmete je razvidna iz dražbenih pogojev, ki so vsakemu na ogled v navedeni notarski pisarni. Prodajalec si pridrži pravico skozi tri dni, prodajo odobriti ali ne.

Vsak dražitelj ima pred ponudbo položiti 10% izklicne cene kot varščino. Prvo polovico kupnine je plačati v 14 dneh, drugo 5% obresti pa v 3 mesecih.

Zemljiško-knjižno zavarovanim upnikom ostanejo njih pravice ohranjene ne glede na prodajo.

ŠKOFJALOKA, 29. okt. 1909.

NIKO LENČEK

c. kr. notar kot sodni komisar.

Odlikovana pekarna in slaščičarna

z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu 1909

Acquedotto 15. - Podruž. ul. Miramar 9

trikrat na dan svež krh.

Prodalnica je tudi dobro preskrbljena z vsakovrstnimi bliskoti posebno za čaj; ima razne fine vna in likerje v buteljkah in fine deserte bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, kroatante itd., kakor tudi vsake predmete za speči. — Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlins po najnižji ceni. BREZ-PLAČNA POSTREŽBA NA DOM. — Priporočam se za obilen obisk z odličnim spoštovanjem Vinko Škerk.

Velike nove prodajalnice pohištva in tapetarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

Dva oddelka: Fino pohištvo — Navadno pohištvo. Cene zmerne.

Bogata izbira izbira popolnih sob od 300 do 4000 kron. — Jedilne sobe. — Sprejemne in kadijne dvorane v najnovejšem slogu. — SPECIJALITETA: Železno in medeno pohištvo

Bogata izbira vsakovrstnih stolic. — Popolne opreme in posamezni deli.

Pozor! M. LEVI Pozor!

Trst - Via delle Beccherie 22, vrata št. 13
Kupuje rabljeno pohištvo, ponošene obleke in šivalne stroje. Pisati dopisnico. Pride sam na dom.

IVAN KLUN

naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzel na lastni račun : : : : prodajalno jestvin v ul. Commerciali šte. 15, ter se priporoča slav. občinstvu v mestu, posebno pa onemu v okraju Škorklja za obilen obisk. POSILJATVE NA DEŽELO. Cene zmerne.

Slovinci Trsta in izven Trsta!

Otvoril sem prvo dalmatinsko žganjarno in zalogo

v Trstu, ulica Ghega št. 10

s slov. napisom, ki vsacega Slovana razveseli. Točim najfinjši dalmatinski tropinovec po Kron 1-20. (za trgovce cene primerno znižane). Točim tudi druge likerje. — Priporočam se slavnemu občinstvu za obilen obisk v nadi, da velja beseda Svoji k svojim! Lastnik Gajo Bonafacič

LASTNA HIŠA : : : : Telefon št. 262

LASTNA HIŠA : : : : Telefon št. 262

Največje narodno spedijsko podjetje na Kranjskem

JOSIP SKERLJ

Ljubljana, Dunajska cesta 29 (ex Bavar. dvor)

se priporoča za vsa v spedijski stroko spadajoča naročila, katera izvrši točno in solidno

: po najnižjih cenah.

Sprejme se takoj krojaški pomočnik. Via Lavatoio šte. 5, Kelemenč. 1954

Lovrenc Sosič, dimnikarski mojster na Opčinah šte. 167, se priporoča zaradi dela slavnemu občinstvu tržaške okolice. 1953

Josip Stolf, mizararski mojster, Trst, ulica Belvedere šte. 8, izvršuje vsakovrstna mizararska dela.

ANTON SKERL

mehanič, zapriječeni izvedenec

TRST, Carlo Goldonijev trg šte. 11

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Speljava in zaloga električnih svetil, inš in prodaja gramofonov, sonofonov, in fonograf. Zaloga priprav na točno pivo. Lastna delavnica za popravilne šiv. stroje, koles, motokole in s.

Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah.

TELEFON št. 1734.

Po neverjetno visokih cenah

se večkrat kupuje blago za moške in ženske obleke. Temu se lahko izognete, ako naročite blago direktno pri tovarni. Zahtevajte tedaj brezplačno posiljatev moje

zbirke jesenskih in zimsk. vzorčev.

Imam v zalogi samo najboljšo blago zadnjih novosti.

Franz Schmidt, Jägerndorf 103

Avstrijska šivilja.

G. Levi Minzi & Co.

Nova in bogata zaloga vsakovrstnega

POHIŠTVA

Spalne in jedilne sobe na izbero

Najnovejši vzorci.

Trst, Via dei Rettori št. 1

Telefon št. 71 Romano IV

Cene stalne in zmerne.

V soboto 2. t. m. se je odprla v Trstu, ul. S. Sebastiano 7

(D. Arnstein) edina v tej stroki, ker je bogato založena

z vsemi popotnimi potrebščinami

(kakor kovčegi, torbice itd.) dobro poznane tovarne FRANZ ZELLER na Dunaju in sploh vseh usnatih predmetov. Specijalitet: Potrebščine za vsaki šport.

Nepremočljivi angl. plašči

tvrdke Boughtof P. Frankenstein & Sons. Pozor na naslov: Trst, ulica San Sebastiano št. 7

Giuseppe Waldner

TRST - ulica Medla 3 - TRST

Zaloga jelovega lesa s prodajo na drobno in debelo. — OKVIRJI iz bukovega in jel. lesa.

Izbira vsakovrstnih obloženih in ostruženih predmetov iz bukovega in jelovega lesa itd.

Bogata izbira obložkov. — Lopate za pekárje.

RESTAVRACIJA

PASSEGIO SANT' ANDREA št. 36
Toči izvrstno pivo, vino I. vrste. Dobra kuhinja. Velika dvorana in posebna bivača lastnik gostil. soba za društva. F. Erjavet. ALLA STELLA.

„AGLI ANTICHI CAMPI ELISI“ :: TRST

K sklepu omenjam, da je bilo navzoče tudi ostalo lokavsko učiteljstvo in zastopano tudi domače razumnstvo.

Opravičiti se pa moram, ker sem nekoliko kasen, ali bolje enkrat nego nobenkrat. Čakal sem in gledal po „Edinosti“, a ker le ni bilo nič, sem napisal teh par vrstic, da pokazem svetu, da je v nas še precej življenja.

Iz Šempolaja Dausse smo ustanovili tu zavarovalnico goveje živine za občini Slivno in Šempolaj. Daželní revident nam je obrazložil pomen te pri nas potrebne zavarovalnice, na kar se je vpisalo nad 40 udov. Začasnim predsednikom je bil izvoljen g. Kozmina.

Na naslov c. k. poštnega ravnateljstva. Oddal sem pismo poštni nabiralnici v Rubijah, naslovljeno na Vrh p. Rubije, a vendarlo je odtod na pošto v Trst, kar spričuje poštni pečat in šele od tam so je poslali na pošto v Rubiji. Slišal sem, da na pošti v enakih slučajih pojasnjujejo, da Rubije so vse neke na Krasu, a tukajšnji poštni urad da je Rubbia. Pribito pa je, da v okrožje tega poštnega urada spada le slovenske vasi in dokler bodo tod prebivali Slovenci (iz z-mši sedaj poštarja) bodo pisali in izgovarjali le Rubije.

O odkritju spomenika Favergesu v Podgori smo poročali pred kratkim in smo povedali med drugim, da se županstvo in starostvo ni udeležilo oficijelnega vsprejema gostov, ker da sploh ni bilo obveščeno, da se ima rečena slovesnost vršiti. Po natančnejših informacijah pri vodstvu veteranskega društva smo doznali, da v tem pogledu ne zadevuje odbora veteranskega društva nobena krivda, ker je pravočasno ukrenil za obvestilo podgorkega župana.

Da je pa rečeno vabilo došlo županstvu še le par dni pred slavnostjo, na tem je kriv dostavilalec, ki pa ne spada v veteransko društvo.

K sklepu spopolnujemo svoje takratno poročilo v toliko, da g. Simčič, ki si je stekel posebnih zaslug za postavitev tega spomenika, ni tajnik, ampak blagajnik in višji načelnik veteranskega društva za Goriško-Gradišansko.

Vesti iz Istre.

Štiridesetletnica Čitalnice v Puli. Čitalnica v Puli bo slavila dne 7. novembra štiri desetletnico svojega obstanka. Ob 11. uri predpoludne bo svečan spominski govor v mali dvorani „Narodnega doma“. Ob 1. uri eventuelni skupni obed. Ob 4. uri popoldne v veliki dvorani ljudska zabava z različnim programom.

Ta jubilej je — lahko rečemo — zgodovinskega pomena za razvoj naše stvari v mestu puljskem. Čitalnica je mati sedanjim društvom v Puli. Skromno je bilo to društvo skozi več let; in vendar so se v tesnih nje prostorih porajale misli in impulzi za delo, ki se je danes močno razvilo v raznovratne socialne organizacije, o kakoršnji nekdanji snovatelj čitalnice gotovo še sanjati niso.

Društvo je imelo pred leti mal, ali dober pevski zbor, v katerem je sodeloval kakor tenorist tedanji korporal in poznejši — operni pevec Bučar. Društvo je prirejalo v dvorani „Apollo“ razne veselice: ples, koncerte in dramatične predstave, ki so bile vedno dobro obiskane.

Tudi načrti za prve poskuse javnega narodno-političnega uveljavljanja — udeležbe na volitvah na Puljskini — so se snovali v nekdanji skromni čitalnici.

Sedaj slavi torej to društvo svojo štiridesetletnico ob vse drugačnih, popolnoma spremenjenih, ugodnejših okoliščinah. Nekdaj se je društvo potikalo po tesnih in zatulih sobicah, danes ima svoj sedež v ponosnem „Narodnem domu“.

Končno naj zabeležimo še jedno dejstvo, ki mora posebno Slovence zanimati v visoki meri. V prvih letih svojega obstanka je bila puljska čitalnica po veliki večini slovensko društvo. Predsednikom je bil n. pr. nekaj let sedanji ravnatelj ženskega učiteljskega v Goric, Štefan Križnič, tedaj šolski nadzornik v Puli. Hrvatsko na Puljskini, posebej pa v mestu samem je bilo šele v prvih začetkih dramljanja, po velikem delu pa je bilo še v popolni nezavedi. Členi čitalnice pa so se rekrutirali iz mornariških, oziroma arzenalnih krogov: iz slovenskih uradnikov in inteligentnejših delavcev.

Nek, ker v obsegu sočasno živimo z brati Hrvati v Istri ob vsakem veslem in žalostnem dogodu, marveč tudi zato, ker je s postankom in prvimi začetki delovanja društva-jubilarna spojeno v veliki meri tudi slovensko delo: čestitamo puljski čitalnici od srca in želimo, da bi tudi v bodočnosti vršila svoje misije, seveda povečano in razširjeno v tisti meri, k-

kor se je povzdignilo v Puli Slovanstvo sploh.

Iz Boršta nam poročajo. Utopljenec, o katerem ste poročali včeraj, da se je utopil, je bil Josip Zoller, imenovan „Pepel“, star 45 let, iz Boršta št. 16. Bil je od mladih nog slaboumen in se je klatil vedno okoli. Najraje se je držal v Škedenju, kjer ga gotovo vsakdo pozna.

Minulo nedeljo je bil v Borštu pri svojem bratu, a po obedu se je napravil v Boljunc, od kjer je bil namenjen v Škedenj. Ob dveh popoldne pa je prišel orožnik obvestiti brata, da so ga našli mrtvega v bližini tovarne opek v neki mlakuži, ki je bila komaj meter globoka in pol metra široka. Ležal je na roke oprt z glavo naprej v blato mlakuži. Imel je samo eno rano na temenu, katero je dobil ob padcu. Zdi se vsakomur čudno, kako je mogel, da se je nesrečno utopil v oni mali mlakuži. Precesli so ga v mrtvašnico v Boljunc. Baje pride sodna komisija, ker obstoji sum, da se je zgodilo hudodelstvo.

Pokojnik je bil, kakor rečeno, od malega slaboumen, a zelo miren in ni storil nikomur slabega.

Mali oglasi.

Zatekel se je — čuvajski pes, mlad, velik, barve črno-rumenkaste. Kdor ga je zgubil, naj se oglasi v Škorklji št. 539. 1946

Soba — čedno opravljena, z dobro hrano, išče se pri mirni stranki. Ponudbe pod „Slovan“ na upravnistvo tega lista. Prednost: v bližini „Narodnega doma“. 1956

Ubiralec in popravljal glasovirjev se priporoča slav. občinstvu. Trst, ulica Lazzaretto 44, I. n., Viktor Filipič. 1955

Sedemnajstletna gospodična, Dalmatinka, lepe zunanosti — išče službo kot kasirka, prodajalka ali v kaki pisarni. Pisati je pod „Dalmatinka“ na Inseratni oddelku Edinosti.

Službo iščem kot risar v tehniški pisarni ali kot zidarSKI mojster pri kakem stavbinskem podjetju. Ponujam dobra sprave. Dovolil sem strokovno šolo v Ljubljani. Star sem 28 let. Naslov Josip Furlan v Studenem pošta Postojna. 1939

Zaloga krompirja, zelja, česna, čebule in sladke repe, August Zolija, Trst, ulica dell' Olmo št. 12. (2001)

Fotograf Anton Jerkič TRST, Via delle Poste št. 10, Gorica, Gosposka ulica št. 7. 1835

Cerkvena pesmarica

za učence slovenske ljudske šole, zložil Danilo Fajgel, I. zvezek, izdaja za organiziste 1 K 20 vin., izdaja za učence 40 vin., ki je potrjena od naučnega ministerstva in priporočena od c. kr. okraj. šol. sveta v Sežani, se dobi v trgovini A. LIKAR v Semeniški ulici v Gorici

NOVO POGREBNO PODJETJE

H. STIBIEL in drug se je preselilo na **Corso 49 (Piazza Goldoni)**

z bogato opremo za vsakovrstni pogreb. in prodajalnice mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetlic perle, porcelana. — Velika zaloga voščenih sveč

Prodaja na debelo in drobno.

Velika skladišča manufakturne blaga in konfekcij za gospode, gospe in otroke. Plačilo na obroke.

M. B. Katz

TRST - ulica Sanità 16, II. nadstr. Podružnica v Gorici, ulica Alvarez 3, I. n.

Tovarne in delavnice pehištva in stavbenih izdelkov v **SOLKANU** pri Gorici.
Zastopnik: Zlatko Solkan št. 1
Gorica, drž. kotod., Solkan

Mizarska zadruga v Solkanu
Osrednje ravnateljstvo.
ZALOGE: SOLKAN, TRST, via Casanova 4

Brz.: ZADRUGA - Trst
Telef. št. 1631 Interurban
Žago v Soteski (Bohinj)
Letna produkcija
K 1.000.000

HOTEL BALKAN 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji CENE ZMERNE. POČKAJ & KÜGL. **HOTEL BALKAN**

Iščem službo za vratarja skladišča (Magazinerja), ali hišnega mizarja. Poročen brez otrok. Z večletnimi spravevali z čisto minulostjo. Govorim slovenski, nemški in italijanski. Naslov pove Ins. oddelku Edinosti. 1938

Delavnica bukovih vesel išče zmožnega delavca (veslarja) in učenca, ki bi hotel učiti se tega dela. Ponudbe pod „Veslarstvo“ na Ins. odd. „Edinosti“ (1936)

Med 40-leten vspeh. Med 40-leten vspeh. **PASTIGLIE PRENDINI** od ogolunjene sladke skorje. Izna ditiel in izda'at I. P. PRENDINI v Trstu. Zdravniško priporočeno proti griobolu, kašlju, hripavosti, kataru. Podeljuje pevcem in govornikom čist glas. Zaloga v lekarni P. PRENDINI in v vseh boljših lekarnah v Trstu in Evropi. Zahtevajte vedno „Pastiglie Prendini“. Pakiti je na ponudbojanja!

Nova prodajalnica ur in dragocenosti **G. BUCHER** (ex drug Drag. Vekjeta) CORSO št. 36 — TRST
Nasproti prijazni prodajal. DRAG VIKTJ.
Bogat izbor zlatarstva, srebrnarstva, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in zamenjuje stare zlate in srebre z novimi predmeti. — Sprejema saročbo in popravlja vsakovrstne, srebrne in žepne ure. Cene zmerno.

Interesantna **!! NOVOST !!**
Nenavadno presenečenje. Avtomatično vžigalo **„REGENT“**. Žepno kresilo in istočasno žepna svetilka. Jako elegantno in praktično. Navadno uporabljanje s 1 roko. Z enim pritiskom ogenj in luč.
Cena z opisom vred: 1 komad K 3.30; 3 komadi K 7.75; 6 komadov K 15.—; 12 komadov K 27.—. Poštne proste pošiljave, ako se pošlje denar naprej ali pa po povzetju.
ALOISSCHAUMANN DUNAJ, V. Leitgebasse št. 7 III. PO POVZETJU STANE 30 STOTINK VEČ.

Zaloga izgotovljenih oblek in manufakturne blaga **AL MONDO**
Preseljena iz Barriere št. 33 00 v ul. dell' Jstria št. 8 (Sv. Jakob)
Velika izbira moških, deških in otroških oblek. Zaloga blaga za obleke po meri. Srajce spodnje hlače, nogavice, pletenine, ovrtniki zapetostki, ovrtnice itd. itd. v bogati izbiri.
Zaloga najboljših modrih, rumenih in belih jop za mehanike itd.
Specijaliteta: hlače za delavce. Vse po najzmernejših cenah.

DANIELE PILLIN
TRST - ulica Acquedotto 94
TELEFON 241
Velika zaloga gašenega in živega apna. Tovarna cementnih plošč in zaloga oglja za peči.

Naznanjam slavnemu občinstvu da sem prevzel gostilno „AL VIGILE“ ulici Coroneo 3. Toči se pivo Dreher in vina prve vrste; izvrstna kuhinja. Priporoča se Nazarij Grizon. (1944)

Edina od c. kr. namestništva avtorizovana obrt za pokončavanje podgan, miši lisic, krtev in vseh mrčesov, stenic in vseh drugih živalic **CARLO JENULL**
Delavnica in zaloga TRST, ulica Tesi št. 30 pritičje.

Kislo zelje
prve vrste 100 kg brutto K 10.—. Krastavce peverone itd. — pošilja po poštne povzetju **Ant. K. Linek — Znaim, Česko.**

TVRDKA **Adolf Kostoris**
skladišče oblek za moške in dečke Trst, via S. Giovanni 16, I. n. (zraven Restavracije Cooperativa ex Hackert) prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površulke za moške, perilo itd.
Najdogovornejše cene. POZOR! Skladišče ni v pritličju ampak v prvem nadstropju

Ernesto Gattolini
TRST, ulica Nuova 45 I. nad.
Trgov. in obrt. komisije v kupoprodaji zemljišč, nepremičnin, gostilen, pivovarnic, vinotočev, žganjaren in vsake male obrtnije, kakor tudi najemodaj javnih lokalov, dvorcev, stanovanj, skladišč in hlevov. Zastopstvo tu- in inozemskih tvrdk.

Bogomil Pino
divši uprav v Sežani ima svojo novo prodajalnico :: ur v TRSTU ul. Vinc. Bellini 13 nasproti cerkve svet. Antona novega Vskovrstne verižice po pravih tov. cenah